

Adviesrapport Ruimte voor sport in Groningen

in opdracht van de gemeente Groningen,
Dienst Onderwijs Cultuur Sport Welzijn

Remco Hoekman

© *W.J.H. Mulier Instituut*
's-Hertogenbosch, oktober 2008

*W.J.H. Mulier Instituut
Centrum voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 188
5201 AD 's-Hertogenbosch*

*t 073-6126401
f 073-6126413
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Werkwijze	5
2. Buitensportvoorzieningen	7
2.1 Voetbal	7
2.2 Hockey	8
2.3 Korfbal	9
2.4 Honk- en softbal	10
2.5 Tennis	10
2.6 Rugby	10
2.7 Atletiek	11
2.8 Conclusie	11
3. Binnensport	13
Samenvatting	15
Bijlage	17

Inleiding

1.1 Aanleiding

De afgelopen jaren hebben in de gemeente Groningen verschillende uitbreidingen plaatsgevonden in de ruimte voor sport. Hiermee werd ingespeeld op de bestaande behoefte aan sportaccommodaties. De gemeente Groningen veronderstelt dat haar huidige aanbod in sportvoorzieningen op orde is. De verwachting is alleen dat de sportdeelname in de toekomst, onder andere ten gevolge van de bevolkingsontwikkeling, op een ander peil ligt. Hierdoor is het huidige aanbod voor de toekomst mogelijk niet toereikend.

Het W.J.H. Mulier Instituut heeft tegen deze achtergrond de ruimtebehoefte in Groningen voor binnen- en buitensport onder de loep genomen. Het tabellenrapport dat hieruit is voortgekomen geeft een beeld van de overschotten en tekorten die zich voordoen in het aanbod van sportvoorzieningen¹. Aanvullend op dit tabellenrapport wenst de gemeente Groningen een uitgeschreven advies en onderbouwing van de implicaties van de geconstateerde overschotten en tekorten voor het accommodatiebeleid. Belangrijke vragen hierbij zijn welke ruimtekelpunten het meest urgent zijn, welke minder dringend om een oplossing vragen.

1.2 Werkwijze

Het uitgevoerde ruimteonderzoek, waarin de Groningse accommodatiebehoefte voor de periode 2008-2030 is onderzocht, vormt de basis voor het adviesrapport.

In dit adviesrapport zijn de conclusies uit het ruimteonderzoek zoveel mogelijk vertaald naar concrete maatregelen. Daarbij is rekening gehouden met de ruimtelijke mogelijkheden van de verschillende accommodaties/sportparken. In dit rapport is aandacht voor buitensportvoorzieningen (voetbal, hockey, korfbal, honk- en softbal, tennis, rugby en atletiek) en binnensportvoorzieningen.

¹ Hoekman, R. & M. Frelief (2008). *Ruimte voor sport in Groningen, een vraag-aanbod analyse van buitensport- en binnensportaccommodaties, 2008-2030*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut

2. Buitensportvoorzieningen

In dit hoofdstuk wordt per sporttak aangegeven of in de gemeente Groningen sprake is van overschotten dan wel tekorten voor de betreffende sporttak. Mochten die zich voordoen dan wordt ingegaan op de mogelijkheden om hier verandering in aan te brengen. Afsluitend worden per sporttak te nemen maatregelen voorgesteld voor de komende jaren.

De reeds geplande in- en uitbreidingen op de sportparken zijn meegenomen. De voorgestelde maatregelen zijn daarom te beschouwen als additionele maatregelen.

2.1 Voetbal

Gemeente Groningen heeft door de al geplande uitbreidingen tot 2012 op stadsdeelniveau geen tekort aan voetbalvelden. Door de bevolkingsontwikkeling komt hier zo rond 2020 verandering in. Dan is onder andere een tekort van één wedstrijdveld in Noordwest te verwachten.

Wanneer afzonderlijk naar een aantal sportparken wordt gekeken, treft men eerder tekorten aan in de gemeente Groningen. Analyses op sportpark Hoogkerk, Esserberg en Kardinge hebben dit aan het licht gebracht. Op sportpark Hoogkerk is de situatie in 2008 in evenwicht. Vanaf 2030 heeft sportpark Hoogkerk echter behoefte aan vier wedstrijdvelen en volstaat 3,5 wedstrijdveld niet langer. Het verdient wel aanbeveling om eerder over te gaan tot het ophogen naar vier wedstrijdvelen. Halve wedstrijdvelen zijn alleen geschikt voor wedstrijden van de F-jeugd en E-jeugd, waardoor het halve wedstrijdveld slechts beperkt bruikbaar is. Het verdient aanbeveling om voor de uitbreiding van de wedstrijdcapaciteit een oefenveld om te zetten in een kunstgrasveld. Hierdoor blijft de trainingscapaciteit gehandhaafd, maar wordt de wedstrijdcapaciteit uitgebreid zonder dat een fysieke uitbreiding plaatsvindt.

Sportpark Kardinge beschikt tijdens de gehele periode 2008-2030 over voldoende trainingsvelden en over voldoende wedstrijdvelen. Sportpark Esserberg kent, in tegenstelling tot sportpak Kardinge, wel een tekort aan voetbalvelden (3,5 velden in 2008). Het tekort doet zich vooral voor bij het aantal wedstrijdvelen. Sportpark Esserberg beschikt over zeven wedstrijdvelen, terwijl een constante behoefte van negen wedstrijdvelen is geconstateerd. Daarnaast is een klein tekort aan trainingsvelden waarneembaar. Het sportpark beschikt vanaf 2012, na aanleg van het geplande kunstgrasveld, over 3,5 trainingsvelden, terwijl vraag is naar vier trainingsvelden. Uitbreiding tot vier trainingsvelden is daarom gewenst. Binnen hetzelfde stadsdeel kent sportpark Corpus den Hoorn een overschot van twee wedstrijdvelen en twee trainingsvelden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat FC Groningen, die gebruik maakt van een aantal velden, hogere eisen stelt aan de kwaliteit van de velden. Deze velden worden daarom minder intensief bespeeld². Het overschot loopt door de bevolkingsontwikkeling tot 2030 terug tot een overschot van één wedstrijdveld en één trainingsveld.

Om de benodigde uitbreiding (twee wedstrijdvelen en een half trainingsveld) op sportpark Esserberg te realiseren is het omzetten van natuurgrasvelden in kunstgrasvelden niet voldoende, omdat hiermee de wedstrijdcapaciteit niet kan worden uitgebreid. Aangezien fysieke uitbreiding

² Momenteel wordt de mogelijkheid van een trainingscomplex voor FC Groningen in Meerstad onderzocht. Mocht FC Groningen vertrekken naar Meerstad, dan neemt het overschot aan velden op Corpus den Hoorn toe. Verplaatsing van een andere voetbalvereniging naar Corpus den Hoorn kan dan worden overwogen.

van het sportpark niet tot de mogelijkheden behoort, moet naar andere mogelijkheden worden gezocht. Hierbij kan gedacht worden aan het verplaatsen van de Rugby Club Groningen naar sportpark Corpus den Hoorn³, waardoor het rugbyveld omgezet kan worden in een kunstgras voetbalveld. Dit betekent overigens wel dat er elders rugbycapaciteit moet worden gecreëerd (zie paragraaf 2.6). Het omzetten van een rugbyveld alleen is niet voldoende om aan de behoefte te voorzien. Het is daarnaast nodig samen met de verenigingen de seniorenteams te stimuleren op zondag te voetballen. Voor sportpark Esserberg geldt immers dat wanneer alle seniorenteams op zondag zouden spelen de wedstrijdcapaciteit toereikend is voor de jaren 2008, 2012, 2016 en 2020. In 2030 is wel een extra wedstrijdveld nodig. Omzetting van het rugbyveld in een kunstgrasvoetbalveld zou in dat geval voldoende zijn om aan de behoefte tot en met 2030 te voorzien. Een andere optie is om een voetbalvereniging van sportpark Esserberg te verplaatsen naar sportpark Corpus den Hoorn. In dit geval verhuist een rugbyvereniging van sportpark Corpus den Hoorn naar sportpark Esserberg. Deze verhuizing van de rugbyvereniging is overigens niet toereikend om voldoende ruimte vrij te maken voor de behoefte van de voetbalvereniging. Uitbreiding van sportpark Corpus den Hoorn is noodzakelijk⁴. Een laatste, maar kostbare, optie is om een vereniging te verplaatsen naar een nieuw complex in Meerstad. De eerste optie, waarbij verenigingen worden gestimuleerd om de seniorenteams op zondag te laten voetballen en een rugbyveld wordt omgezet in een kunstgras voetbalveld, geniet de voorkeur.

Planning

2009:	Afstoten natuurgras wedstrijdveld op Corpus den Hoorn (zie paragraaf 2.2).
2010-2012:	Omzetten rugbyveld in kunstgras voetbalveld op sportpark Esserberg.
2010-2012:	Afstoten oefenveld voetbal voor rugbygebruik op sportpark Corpus den Hoorn.
2020:	Omzetten oefenveld in kunstgrasveld op sportpark Hoogkerk

2.2 Hockey

Gemeente Groningen beschikt over te weinig hockeyvelden. In 2008 is sprake van een tekort van één hockeyveld. Afhankelijk van de gekozen berekeningsmethode loopt dit tekort op tot zeven velden in 2030. Het aanleggen van nieuwe hockeyvelden is daarom een vereiste. De berekeningsmethode die naar onze mening de meest accurate schatting oplevert van de toekomstige behoefte laat een gestaag oplopend tekort aan hockeyvelden zien tot vier velden in 2020. Deze berekeningsmethode maakt gebruik van de absolute ledengroei die GHBS de afgelopen jaren heeft gemaakt als berekeningsgrondslag voor de periode 2008-2020. Vanaf 2020 wordt gewerkt met de verwachte ledengroei van de KNHB (3,85% per jaar).

³ Verhuizing van Rugby Club Groningen naar sportpark Corpus den Hoorn gaat wel ten koste van het net geopende nieuwe clubhuis van de rugbyvereniging. Op sportpark Corpus den Hoorn zal deze vereniging een vergelijkbaar clubhuis aangeboden moeten worden. Hier zal geld voor gereserveerd moeten worden.

⁴ Wanneer naast het vertrek van de rugbyvereniging FC Groningen vertrekt naar een trainingscomplex op Meerstad kan mogelijk wel genoeg ruimte gecreëerd worden op het bestaande sportpark om de verhuizing van een voetbalvereniging uit sportpark Esserberg mogelijk te maken.

Uitgaande van het tekort van één veld in 2008 en een extra behoefte van één veld per vier jaar moet geconcludeerd worden dat de hockeycapaciteit de komende jaren flink uitgebreid moet worden. Wanneer GHBS de enige burgerhockeyvereniging in Groningen blijft, dan heeft de vereniging een nieuwe accommodatie nodig. De fysieke ruimte ontbreekt namelijk op haar huidige complex om de benodigde groei door te maken. De meest voor de hand liggende oplossing is daarom het aanleggen van een nieuw hockeycomplex. Het verplaatsen van GHBS naar deze nieuwe accommodatie levert naar verwachting weerstand op bij de vereniging. Verplaatsing betekent daarnaast kapitaalverlies, omdat een andere bestemming moet worden gezocht voor de huidige hockeyvelden. Het is in dit opzicht beter om een nieuwe vereniging toegang te geven tot het nieuw aan te leggen hockeycomplex.

Gezien de uitbreidingen die zich in het oostelijk deel van Groningen voltrekken verdient het aanbeveling om het hockeycomplex daar een plek te geven. Ons voorstel is daarom om een hockeycomplex in de nieuwbouwplannen van Meerstad op te nemen. Dit hockeycomplex moet in beginsel worden uitgerust met twee hockeyvelden en de mogelijkheid bieden om in de nabije toekomst uit te breiden naar vier hockeyvelden.

Naast de aanleg van een nieuw hockeycomplex verdient de situatie bij GHBS ook aandacht. Met het huidige ledenaantal heeft GHBS immers behoefte aan een extra veld. De aanleg van een nieuwe accommodatie in Meerstad verandert daar niets aan. De gemeente doet er goed aan om de overcapaciteit van voetbal op Corpus den Hoorn aan te wenden om de hockeycapaciteit uit te breiden. Het omzetten van een grasvoetbalveld in een hockeykunstgrasveld geniet de voorkeur.

Planning:

- 2009: Vervanging grasvoetbalveld door kunstgras hockeyveld op Corpus den Hoorn.
- 2012: Opening complex Meerstad met twee hockeyvelden en nieuwe hockeyvereniging.
- 2018: Uitbreiding hockeycomplex Meerstad met één hockeyveld.
- 2024: Uitbreiding hockeycomplex Corpus den Hoorn of hockeycomplex Meerstad met één hockeyveld, afhankelijk van actuele ruimtebehoefte en ruimtelijke mogelijkheden op sportparken.

2.3 Korfbal

Alle korfbalverenigingen in de gemeente Groningen beschikken over voldoende velden. Voor één vereniging, korfbalvereniging Hoogkerk, geldt zelfs dat de mogelijkheid bestaat om een grasveld af te stoten. De mogelijkheid om dit grasveld te benutten voor andere sporten is echter beperkt, waardoor het afstoten geen directe voordelen geeft.

Wanneer op stedelijk niveau naar de behoefte wordt gekeken blijken er te veel korfbalvelden aanwezig te zijn. Strikt gezien zou de gemeente Groningen daarom af kunnen met minder velden (2 velden in plaats van 1 veld per vereniging (= 4 velden)). Dit is overigens niet aan te bevelen, aangezien de waarde van de spreiding van korfbal over de stad niet moet worden onderschat. Het is een goede zaak dat de gemeente Groningen over vier goed over de stad verspreide korfbalverenigingen beschikt. Het is voor alle inwoners mogelijk om in de nabijheid van zijn of haar huis bij een korfbalvereniging te sporten. De gemeente Groningen doet er goed aan om alle vier verenigingen te faciliteren, en het verdient aanbeveling dit korfballandschap in stand te houden.

Planning

Geen actie gewenst.

2.4 Honk- en softbal

De honk- en softbalvereniging BSC Caribe heeft de beschikking over een nieuwe accommodatie met twee softbalvelden en één honkbalveld. Volgens de normen kent de vereniging een behoefte aan één honkbalveld en één softbalveld. Dit zou betekenen dat er een overschot is van één softbalveld. Wanneer BSC Caribe de komende jaren een ledengroei doormaakt die hoger is dan de bevolkingsontwikkeling, zal er sprake zijn van een evenwichtsituatie.

Gezien het verleden van BSC Caribe achten wij het niet uitgesloten dat deze meer dan bevolkingsmatige groei zich bij BSC Caribe zal voordoen. BSC Caribe heeft namelijk door het ontbreken van een volwaardige accommodatie de afgelopen jaren een groot ledenverloop gekend. Nu de vereniging beschikt over een nieuw complex is de verwachting dat zij weer zal uitgroeien tot de grote honk- en softbalvereniging die zij in de jaren '90 was. Een aanbod van één honkbalveld en twee softbalvelden is dan op zijn plaats.

Planning

Geen actie gewenst.

2.5 Tennis

Gemeente Groningen heeft een tekort van twee tennisbanen. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat de tennisverenigingen ook gebruik maken van indoorbanen en particuliere banen (niet verhuurd door gemeente en niet meegenomen in berekeningen). Na 2008 neemt het tekort toe tot vier tennisbanen in 2012, zes tennisbanen in 2020 en tot slot tien tennisbanen in 2030. Het is te overwegen om het tekort vanaf 2012 op te lossen door tennisbanen op te nemen in de nieuwbouwplannen van Meerstad. Het verdient aanbeveling om een bestaande vereniging te betrekken bij deze plannen, boven het oprichten van een nieuwe tennisvereniging in Meerstad. Dit om te grote versnippering van tennisverenigingen tegen te gaan. Een andere optie is om de accommodatie van een vereniging (bijvoorbeeld GTV Van Starckenborgh) in de nabijheid van Meerstad te voorzien van extra banen. De aanleg is over het algemeen voor rekening van de vereniging zelf (geprivatiseerd). Het initiatief voor de uitbreiding van tennisbanen dient dan ook vanuit de tennisverenigingen te komen. Mocht de gemeente een vereniging willen verplaatsen naar Meerstad, dan is het wel te adviseren dat de gemeente de leiding neemt en de vereniging op sleeptouw neemt en overtuigt van de meerwaarde van de verhuizing. De aanleg van extra banen kan daar onderdeel van uitmaken. Om een goed gespreid aanbod van tennisbanen te realiseren, doet de gemeente er goed aan om een tennispark in Meerstad aan te leggen.

Planning

2010: Bekijken mogelijkheden voor tennispark in Meerstad.

2.6 Rugby

De rugbysport heeft in Groningen voldoende ruimte tot haar beschikking. De burgervereniging en de studentenvereniging maken op dit moment gebruik van verschillende sportparken. Het is te overwegen om de rugbysport te centreren op één sportpark. Hiermee zou een wedstrijdruygveld vrij kunnen komen voor andere doeleinden. Wel betekent dit dat een extra trainingsveld moet worden aangelegd op het sportpark waar de rugbyverenigingen samen worden gevestigd.

Het verplaatsen van Rugby Club Groningen van sportpark Esserberg naar sportpark Corpus den Hoorn zou, wanneer gekozen wordt voor één rugbyaccommodatie, de voorkeur genieten. Op deze manier wordt op sportpark Esserberg ruimte vrijgemaakt om het tekort aan voetbalcapaciteit (deels) op te lossen. Deze verhuizing gaat op sportpark Corpus den Hoorn wel ten koste van de trainingscapaciteit van voetbal. Eén van de oefenvelden dient ter beschikking te worden gesteld aan de rugbyverenigingen voor trainingsactiviteiten. De verwachting is wel dat de rugbyverenigingen het trainingsveld niet continu gaan bezetten, waardoor nog beperkt voetbaltrainingen plaats kunnen vinden op dit veld.

Planning

2010-2012: Verplaatsing Rugby Club Groningen van sportpark Esserberg naar sportpark Corpus den Hoorn. Omzetten oefenveld voetbal in oefenveld rugby op sportpark Corpus den Hoorn.

2.7 Atletiek

De atletiekaccommodatie in de gemeente Groningen is van een voldoende niveau. De huidige accommodatie met 6-laans 400 meterbaan, een 8-laans sprintbaan en de nodige faciliteiten voor technische nummers voldoet aan de behoeften van de verenigingen. Tot een ledental van 1.000 leden kan een atletiekvereniging goed uit de voeten op een dergelijke atletiekvoorziening. De gebruikers, Groningen Atletiek en Studentenatletiekvereniging Vitalis, tellen samen 800 leden⁵. Dit laat voor de verenigingen nog voldoende groeimogelijkheden alvorens aanvullende voorzieningen vereist zijn. De groeiambities die de verenigingen hebben geuit, zijn binnen de huidige accommodatie te realiseren. Er is derhalve geen directe aanleiding voor de gemeente om acties te ondernemen ten aanzien van de atletiekaccommodatie in Groningen.

Planning

Geen actie gewenst.

2.8 Conclusie

De gemeente Groningen beschikt niet in alle sporttakken over voldoende buitensportvoorzieningen. Uitbreidingen in het aanbod aan voetbalvelden en hockeyvelden zijn nodig om in de (toekomstige) behoefte te voorzien. Bij voetbal moet wel opgemerkt worden dat een betere verdeling van de teams over de zaterdag en zondag in de gemeente Groningen een besparing van acht velden op kan leveren. Dit houdt in de praktijk in dat bijna alle seniorenteams op zondag actief moeten zijn. Na 1996 (laatste keer dat weekendbelasting bepalend was voor veldbehoefte) is de behoefte op zaterdag sterk gegroeid ten opzichte van de zondagbehoefte. Waar in 1996 bijna twee keer zoveel zondagteams als zaterdagteams waren zijn anno 2008 beide dagen ongeveer gelijk bezet met seniorenteams. Wanneer deze ontwikkeling zich voortzet is een nog grotere behoefte aan velden het gevolg. Het verdient

⁵ Triathlonvereniging GVAV Rapiditas met 100 leden is buiten beschouwing gelaten omdat deze vereniging maar heel beperkt gebruikt maakt van de atletiekaccommodatie

daarom aanbeveling om het zondagvoetbal voor senioren te stimuleren en het zaterdagvoetbal voor senioren (vooral bij zondagverenigingen) te ontmoedigen. De gemeente doet er goed aan om in gesprek te gaan met zaterdagverenigingen om te peilen of er interesse is om (gedeeltelijk) op zondag te gaan voetballen met de senioren.

Tot slot is geconstateerd dat in (de nabijheid van) nieuwbouwwijk Meerstad behoefte is aan buitensportvoorzieningen. Om aan deze behoefte tegemoet te komen is de aanleg van een nieuw hockeycomplex en het bekijken van de mogelijkheden voor een nieuw tennispark aan te bevelen.

3. Binnensport

Gemeente Groningen heeft in 2008 twaalf sporthallen in gebruik. Eén van deze sporthallen (de oude ALO-hal) wordt tussen 2008 en 2012 afgebroken. Van de twaalf sporthallen in 2008 zijn er drie voorbehouden aan de studentensport. Op basis van draagvlakcijfers is een bandbreedte geschetst voor de behoefte aan sporthallen. Hierbij is uitgegaan van een minimumvariant die uitgaat van één sporthal per 20.000 inwoners en een maximumvariant die uitgaat van één sporthal per 15.000 inwoners. De plaatsbepaling binnen deze bandbreedte is afhankelijk van het aantal aanwezige sportzalen (buffer bij ondercapaciteit), de bevolkingssamenstelling en de populariteit van binnensporten. Ook is gebruik gemaakt van gesprekken met ervaringsdeskundigen om de werkelijke behoefte aan sporthallen vast te stellen. Op basis van de draagvlakmethode en gesprekken met de ervaringsdeskundigen kan geconcludeerd worden dat de maximumvariant het beste beeld geeft van de ruimtebehoefte aan binnensportaccommodaties in de gemeente Groningen. De ruimtebehoefte van de studentensport en de populariteit van binnensporten als futsal, korfbal, volleybal en basketbal in Groningen spelen hierbij een belangrijke rol. Maar ook het feit dat de gemeente niet beschikt over sportzalen om een eventueel tekort aan sporthallen op te vangen. Op basis van de maximale variant kan geconcludeerd worden dat de gemeente Groningen in 2008 over voldoende sporthallen beschikt.

In deze situatie komt na 2008 verandering. Door het verdwijnen van de oude ALO-sporthal neemt het aanbod van sporthallen af. Hierdoor ontstaat een tekort van één sporthal, die door de bevolkingsontwikkeling oploopt tot een tekort van twee sporthallen in 2020 en drie sporthallen in 2030. Dit vraagt op korte termijn om het bouwen van een nieuwe sporthal ter vervanging van de oude ALO-hal en een tweede sporthal op de lange termijn.

Voor de bouw van de sporthal die als vervanging van de oude ALO-sporthal fungeert, is nieuwbouwwijk Meerstad de aangewezen locatie. De nieuwbouwwijk Meerstad neemt een groot deel van de bevolkingstoename voor haar rekening en verdient op basis van het verwachte aantal inwoners een eigen sporthal. In de nieuwbouwplannen is daar vooralsnog geen rekening mee gehouden. Om te voorzien in de behoefte aan binnensportaccommodatie in Meerstad verdient het aanbeveling om de bouw van deze nieuwe sporthal op te nemen in de planvorming van deze nieuwbouwwijk. Het geniet de voorkeur om de ingebruikname van deze nieuwe sporthal samen te laten vallen met de sluiting van de oude ALO-sporthal.

De realisatie van een tweede sporthal kan in 2016 in overweging worden genomen. Het stadsdeel Centrum/ oude wijken zou hiervoor geschikt zijn, aangezien hier momenteel geen sporthallen gevestigd zijn. Overigens is het ook mogelijk om te kiezen voor het opwaarderen van meerdere gymzalen tot sportzaal, door ze geschikt te maken voor één of meerdere sporten. Een andere mogelijkheid is het bouwen van twee sportzalen in plaats van één sporthal. Onze eerste voorkeur gaat uit naar het bouwen van twee sportzalen (of het ombouwen van twee gymzalen tot sportzalen). Gemeente Groningen beschikt nog niet over sportzalen. Door deze uitbreiding wordt voldaan aan de behoefte en tevens meer diversiteit aangebracht in het aanbod aan binnensportaccommodaties. De ervaring leert dat een deel van de verenigingen liever actief is in een kleinere en vaak goedkopere sportzaal. Bij het bepalen van de locatie voor de sportzalen is het aan te bevelen om bijzondere aandacht uit te laten gaan naar de ligging ten opzichte van onderwijsaanbieders, naschoolse opvang, en kinderopvangorganisaties.

Tussen 2020 en 2030 doet de gemeente er goed aan om te bezien of een verdere uitbreiding noodzakelijk is. Bij de keuze speelt de vraag naar binnensportfaciliteiten van het onderwijs en de ontwikkelingen in de naschoolse opvang en de verenigingssport een belangrijke rol. Het verdient aanbeveling om de locatie van de sporthal (sportzalen) te bepalen op basis van de actuele ruimtebehoefte, vanuit de sport en het onderwijs, in de verschillende stadsdelen.

Planning

- 2010-2012: Sluiting oude ALO sporthal en ingebruikname nieuwe sporthal in Meerstad.
- 2016: Start bouw van twee sportzalen of ombouw van twee gymzalen.
- 2020: Inventarisatie ruimtebehoefte binnensport vanuit onderwijs en sport ten behoeve van besluitvorming uitbreiding capaciteit en eventuele locatiekeuze.

Samenvatting

In dit adviesrapport staat de ruimtebehoefte voor de sport in gemeente Groningen centraal. Het uitgevoerde ruimteonderzoek, waarin de Groningse accommodatiebehoefte voor de periode 2008-2030 is onderzocht, vormt de basis voor het adviesrapport.

De conclusies uit het ruimteonderzoek zijn zoveel mogelijk vertaald naar concrete maatregelen. Daarbij is rekening gehouden met de ruimtelijke mogelijkheden van de verschillende accommodaties en reeds geaccordeerde en geplande aanleg van velden. In dit rapport is aandacht voor buitensportvoorzieningen (voetbal, hockey, korfbal, honk- en softbal, tennis, rugby en atletiek) en binnensportvoorzieningen (sporthallen en sportzalen). Hieronder worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven.

Buitensport – voetbal

Op verschillende sportparken is een tekort aan voetbalvelden geconstateerd. De grootste behoefte aan extra velden doet zich voor op sportpark Esserberg. Hier is een tekort aan twee wedstrijdvelden en één trainingsveld. Om dit tekort op te lossen zien wij twee oplossingen. Allereerst is het mogelijk om het rugbyveld om te zetten in een kunstgras voetbalveld en verenigingen te stimuleren om de seniorenteams op zondag te laten spelen. Door een betere spreiding van de teams over het weekend neemt de wedstrijdbehoefte af en is de omzetting van het rugbyveld voldoende om aan de behoefte te voldoen. Verhuizing van een voetbalvereniging naar sportpark Corpus den Hoorn of naar een nieuw complex in Meerstad is een andere oplossing, maar dit vraagt om kostbare uitbreiding van de voetbalcapaciteit. Sportpark Hoogkerk heeft op termijn behoefte aan uitbreiding van wedstrijdcapaciteit. Een duidelijke overcapaciteit doet zich voor op sportpark Corpus den Hoorn. Hier kunnen één wedstrijdveld en één trainingsveld worden afgestoten en worden gebruikt om in de behoefte van andere sporten te voorzien.

Opgemerkt dient te worden dat een betere spreiding van de teams over het weekend niet alleen op sportpark Esserberg een besparing van velden oplevert. Wanneer nagenoeg alle seniorenteams op zondag spelen zijn acht wedstrijdvelden minder nodig om in de behoefte te voorzien. Het verdient daarom aanbeveling om het zondagvoetbal voor senioren te stimuleren en het zaterdagvoetbal voor senioren (vooral bij zondagverenigingen) te ontmoedigen. De gemeente doet er goed aan om in gesprek te gaan met zaterdagverenigingen om te peilen of er interesse is om (gedeeltelijk) op zondag te gaan voetballen met de senioren.

Buitensport – hockey

In 2008 is een tekort van één veld geconstateerd met een aanvullende behoefte van één veld per vier jaar. Deze uitbreidingen kunnen niet allemaal gerealiseerd worden bij GHBS, daarom is de aanleg van een nieuw hockeycomplex nodig. Het verdient aanbeveling om het hockeycomplex een plek te geven in Meerstad. Dit hockeycomplex, waar bij voorkeur een nieuwe vereniging gebruik van gaat maken, moet in beginsel worden uitgerust met twee hockeyvelden en de mogelijkheid bieden om in de nabije toekomst uit te breiden naar vier hockeyvelden. Met het huidige ledenaantal is het aan te bevelen om GHBS te voorzien van een extra veld. Geadviseerd wordt om de overcapaciteit van voetbal aan te wenden om de hockeycapaciteit te vergroten.

Buitensport – korfbal

Ondanks het stedelijk overschot aan velden doet de gemeente er goed aan om alle vier verenigingen te blijven faciliteren.

Buitensport - honkbal en softbal

Volgens de normen kent BSC Caribe een overschot van één softbalveld. Echter, nu BSC Caribe beschikt over een nieuw complex is de verwachting dat zij weer zal uitgroeien tot de vereniging die zij in de jaren '90 was. Eén honkbalveld en twee softbalvelden zijn dan op zijn plaats.

Buitensport - tennis

Gemeente Groningen kent een tekort van twee tennisbanen in 2008 oplopend tot tien tennisbanen in 2030. Het is te overwegen om het tekort vanaf 2012 op te lossen door tennisbanen op te nemen in de nieuwbouwplannen van Meerstad.

Buitensport - rugby

De rugbysport heeft in de gemeente Groningen voldoende ruimte tot haar beschikking. Het is te overwegen om de rugbyverenigingen gebruik te laten maken van één accommodatie. Hierbij heeft, vanwege het tekort aan voetbalvelden op sportpark Esserberg en het overschot aan velden op sportpark Corpus den Hoorn, verplaatsing van Rugby Club Groningen naar sportpark Corpus den Hoorn de voorkeur.

Buitensport - atletiek

De huidige accommodatie voldoet aan de behoeften van de verenigingen. De groeiambities die de verenigingen hebben geuit, zijn binnen de huidige accommodatie te realiseren.

Binnensport

Gemeente Groningen beschikt in 2008 over voldoende sporthallen. Door de sluiting van één sporthal tussen 2008 en 2012, ontstaat in 2012 een tekort van één sporthal. Dit tekort loopt op tot drie sporthallen in 2030. De gemeente doet er goed aan om de nieuw te bouwen sporthal, om het tekort in 2012 op te lossen, in Meerstad te realiseren. Verder verdient het aanbeveling om in 2016 twee nieuwe sportzalen te bouwen (of ombouwen twee gymzalen tot sportzalen). Door deze uitbreiding wordt meer diversiteit aangebracht in het aanbod aan binnensportaccommodaties. Na 2020 kan worden bezien of verdere uitbreiding noodzakelijk is.

Bijlage

Tabel B1 Gesprekspartners

Naam	Organisatie en functie
Chris Koeneman	Gemeente Groningen, directeur werkmaatschappij sport & recreatie
Albert Lubbers	Gemeente Groningen, locatiebeheerder sportaccommodaties en recreatiegebieden
Jan Rake	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker Sport
Jelle Zwart	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker Sport
Stefan Beerepoot	Atletiekunie, manager Wedstrijdatletiek
Birgitt Boks	KNHB, competitie afhandeling
Annet Buist	Groningen Atletiek, secretaris
Krijn Dekens	GHBS, voorzitter
Tim Gerritzen	Groninger Studenten R.C. , voorzitter
Chantal Mies	KNHB, vereniging en accommodatie
Henk Schippers	KNKV, competitie Noord
G.P. de Vries	Rugby Club Groningen, voorzitter